

Ovládání síťových zařízení

David Rohleder
davro@ics.muni.cz

19. dubna 2016

Fungování síťových zařízení, hlavně přepínačů, můžeme rozdělit na dvě části.

- data plane – vrstva, která pomocí speciálního hardware (ASIC (Application-specific integrated circuit), případně FPGA (Field-programmable gate array)) provádí hlavní činnost přepínače, tj. přehazování rámců z jednoho portu na jiný. Řídí se při tom pravidly, která do této části umístí:
- control plane – vrstva, která řídí přepínač (nebo libovolný jiný síťový prvek) a předává zadané nastavení do data plane. Control plane je obvykle vybaven rozhraním pro komunikaci se správcem systému.

Toto rozdělení umožňuje vyšší výkon systému (hardware a specializované ASIC obvody jsou vždy rychlejší než software). Řídící procesor pak nemusí být příliš výkonný (v dnešní době se používají procesory nenáročné na energii, často úsporné varianty PowerPC nebo MIPS).

- ROM – obsahuje základní zavaděč operačního systému (bootstrap). Najde operační systém a zavede ho do paměti
- RAM – slouží k uložení běžícího operačního systému, programů a dat. Dočasná.
- flash – operační systém je obvykle uložen na pamětech typu flash. Síťové prvky většinou nemají HDD (zvyšuje se tím jejich spolehlivost).
- NVRAM – Nonvolatile RAM. Paměť použitá pro ukládání konfigurace. Není smazána při vypnutí napájení.
- **TCAM** – Ternary Content Addressable Memory – slouží ke speciálním účelům (rychlé vyhledávání)

Spouštění systému síťových prvků probíhá obvykle následovně:

- 1 spustí se základní zavaděč operačního systému (bootstrap), který provede základní kontrolu inicializaci hardware. U cisco zařízení je možné v této fázi zastavit zasláním signálu BREAK po sériové lince (kermit: Ctrl-\Ctrl-B). V bootstrapu (rommon) je možné provádět pouze některé základní operace s nastavením (smazat konfiguraci, nahrát jiný OS)
- 2 zavaděč zjistí, co má dělat – podle nastavení registrů a pod. nahraje do paměti plnohodnotný operační systém.
- 3 operační systém provede inicializaci celého hardware, nahraje konfiguraci z NVRAM, spustí systémové procesy (podle konfigurace) – STP, ssh, telnet, NTP, konzolový přístup, atd.

- konzola – sériová linka RS-232. Přistupuje se pomocí programů typu kermit nebo minicom. Různí výrobci používají různá nastavení parametrů. Nejčastější je 9600 bps, 8 bits, no parity, 1 stopbit, no flow control (Cisco, Juniper, některá novější HP (starší používají buď autodetekci rychlosti nebo 19200 bps))). Cisco používá ne úplně standardní konektor RJ-45. Volba tohoto konektoru minimalizuje použitou plochu (narozdíl od standardního konektoru Canon 9) a umožňuje jednodušší propojení na konzolové servery standardními ethernetovými kabely.
- vzdálený terminálový přístup (telnet, SSH)
- webové rozhraní

Úrovně uživatelských oprávnění

- standardní – umožňuje provádět základní operace (show, ping, traceroute, ...). Cisco tento režim označuje user EXEC level, na příkazové řádce se pozná podle zobáku >

```
switch>
```

- privilegovaný uživatelský režim – umožňuje provádět změnu konfigurace, ladění a další nastavení. Cisco tento režim označuje jako enable EXEC level. Enable má u cisco IOS 15 úrovní, do kterých je možné jednotlivé příkazy zařadit. Na příkazové řádce se pozná podle mřížky #. Do privilegovaného režimu se přepíná příkazem enable s případným označením úrovně (standardně 15):

```
switch> enable
davro's password:
switch#
```

Vrátit se do standardního uživatelského režimu je možné příkazem disable.

- základní (exec) režim – umožňuje provádět nekonfigurační příkazy.
- konfigurační režim – umožňuje provádět konfiguraci, tj. měnit nastavení parametrů systému (hardware, software, rozložení pamětí, atd)

```
switch# configure terminal
switch(config)# interface FastEthernet 0/1
switch(config-if)#exit
switch(config)#end (nebo Ctrl-z)
switch#
```

Hierarchie konfigurace

Konfigurační příkazy je možné sdružovat do skupin, které spolu nějakým způsobem logicky souvisí a tím zpřehlednovat konfiguraci.

```
set vlan name 31 "MaR"  
set vlan name 32 "Ezs"  
set vlan name 33 "CCTV"  
set vlan egress 31 ge.1.11-12;ge.1.17-18;ge.2.7;ge.2.23 tagged  
set vlan egress 32 ge.1.11;ge.2.7 tagged  
set vlan egress 33 ge.1.11;ge.1.17-18;ge.2.7 tagged  
set vlan egress 34 ge.1.11;ge.2.7 tagged
```


Konfigurační příkazy je možné sdružovat do skupin, které spolu nějakým způsobem logicky souvisí a tím zpřehlednovat konfiguraci.

Enterasys

```
set vlan name 31 "MaR"  
set vlan name 32 "Ezs"  
set vlan name 33 "CCTV"  
set vlan egress 31 ge.1.11-12;ge.1.17-18;ge.2.7;ge.2.23 tagged  
set vlan egress 32 ge.1.11;ge.2.7 tagged  
set vlan egress 33 ge.1.11;ge.1.17-18;ge.2.7 tagged  
set vlan egress 34 ge.1.11;ge.2.7 tagged
```

Hierarchie konfigurace

```
hostname sw12
aaa group server radius radius-servers
  server 1.2.3.4 auth-port 1812 acct-port 1813
  server 5.6.7.8 auth-port 1812 acct-port 1813
  deadtime 5
!
interface FastEthernet0/1
  description C101.1A pokusy
  switchport access vlan 71
  switchport mode access
  load-interval 30
  macro description cisco-desktop
  ip verify source
!
ntp access-group peer 77
ntp server 1.2.3.4
ntp server 5.6.7.8
```

Cisco IOS

```
hostname sw12
aaa group server radius radius-servers
  server 1.2.3.4 auth-port 1812 acct-port 1813
  server 5.6.7.8 auth-port 1812 acct-port 1813
  deadtime 5
!
interface FastEthernet0/1
  description C101.1A pokusy
  switchport access vlan 71
  switchport mode access
  load-interval 30
  macro description cisco-desktop
  ip verify source
!
ntp access-group peer 77
ntp server 1.2.3.4
ntp server 5.6.7.8
```

Hierarchie konfigurace

```
version 12.1R2.9;
system {
    host-name fwtest;
    domain-name test.muni.cz;
    authentication-order [ tacplus password ];
    root-authentication {
        encrypted-password "tadybylonejakeheslo";
    }
    name-server {
        1.2.3.4;
    }
    services {
        ssh;
        web-management {
            https {
                system-generated-certificate;
            }
        }
    }
}
```

Juniper JunOS

```
version 12.1R2.9;
system {
    host-name fwtest;
    domain-name test.muni.cz;
    authentication-order [ tacplus password ];
    root-authentication {
        encrypted-password "tadybylonejakeheslo";
    }
    name-server {
        1.2.3.4;
    }
    services {
        ssh;
        web-management {
            https {
                system-generated-certificate;
            }
        }
    }
}
```

Cisco má poměrně plochou hierarchii, ačkoliv se postupně vyvíjí:

- global – nastavování globálních parametrů (hostname, SNMP, služby,...)
- interface – nastavování parametrů fyzických i logických rozhraní
- line – nastavování parametrů sériových a virtuálních linek
- s vývojem vznikají další zanořené části konfigurace (MSTP, class-mapy, access-listy, atd.), úroveň obvykle není příliš hluboká.

Nastavení parametrů v konfiguraci probíhá pouze v RAM, rozlišujeme dva druhy konfigurace:

- `running-config` – tato konfigurace je uložena pouze v RAM, v případě restartu switche dochází ke smazání. Proto je nutné tuto konfiguraci nejdříve zapsat do
- `startup-config` – která je uložena v NVRAM (`nvrám:startup-config`). Tato konfigurace se nahrává po spuštění systému. Zápis `running config` do `startup-config` je možný následujícími způsoby

```
switch# write memory (nebo)
```

```
switch# copy running-config startup-config
```

Všechny příkazy mohou být zapisovány jednoznačnými zkratkami:

```
sh conf  show configuration
sh int Te1/6  show interface TenGigabitEthernet 1/6
```

- **no** příkaz v konfiguračním režimu zruší zadaný příkaz

```
switch(config-if)# no speed 100
```

- **default XXX** nastaví defaultní hodnoty

```
switch(config)# default int range f0/1 - 4 , f0/6 - 48
```


Ovládání – pokračování

Ovládání CLI u většiny systémů vychází ze standardního unixového pojetí CLI (emacs & vi). Některé klávesové zkratky jsou vhodné pouze v případě, kdy vám nefungují třeba šipky (kvůli špatně nastavenému terminálu):

?	zobrazí nápovědu k rozepsanému příkazu
TAB	doplňuje nedokončený příkaz do standardního nezkráceného tvaru. V případě, kdy není doplnění jednoznačné, nabídne možné varianty doplnění.
Ctrl-B	kurzor zpět po řádce
Ctrl-F	kurzor vpřed po řádce
ESC-B	zpět jedno slovo
ESC-F	vpřed jedno slovo
Ctrl-A	kurzor na začátek řádku
Ctrl-E	kurzor na konec řádku
Ctrl-D	smaž znak na kurzoru
ESC-D	smaže slovo následující za kurzorem
Ctrl-H	smaž znak před kurzorem (backspace)
Ctrl-W	smaž předchozí slovo
Ctrl-K	smaže řádku od kurzoru do konce řádku
Ctrl-X	smaže řádku od začátku řádku ke kurzoru
Ctrl-Y	vloží na místo kurzoru poslední delete buffer
Ctrl-P	posunuje se v historii příkazů dozadu
Ctrl-N	posunuje se v historii příkazů dopředu

http://www.cisco.com/c/en/us/td/docs/ios/12_2/configfun/command/reference/ffun_r/frf001.html

Každý rozumně použitelný síťový prvek musí být vybaven nástroji pro ladění problémů. Čím více možností a specifitější zadání, tím lépe.

- zapínání ladění

```
switch# debug ?
```

- vypínání ladění

```
switch# no debug ?
```

```
switch# undebug ?
```

- POZOR: debugování je náročné na zpracování CPU, může dojít k zahlcení systému. Proto nikdy na provozním stroji nezkoušejte

```
switch# debug all
```

Užitečná vylepšení

- čas vzniku události je důležitý – zvlášt pro porovnání vzniku události na různých zařízeních

```
service timestamps debug datetime msec localtime
```

```
service timestamps log datetime msec localtime
```

Užitečná vylepšení

- čas vzniku události je důležitý – zvlášt pro porovnání vzniku události na různých zařízeních

```
service timestamps debug datetime msec localtime
```

```
service timestamps log datetime msec localtime
```

- synchronizace času – je vhodné, aby čas na jednotlivých zařízeních byl stejný.

```
ntp server 1.2.3.4
```

```
ntp server 5.6.7.8
```

Užitečná vylepšení

- čas vzniku události je důležitý – zvlášt pro porovnání vzniku události na různých zařízeních

```
service timestamps debug datetime msec localtime
```

```
service timestamps log datetime msec localtime
```

- synchronizace času – je vhodné, aby čas na jednotlivých zařízeních byl stejný.

```
ntp server 1.2.3.4
```

```
ntp server 5.6.7.8
```

- posílání logů na vzdálený syslog server

```
logging trap debugging
```

```
logging 1.2.3.4
```

```
logging facility <syslog facility>
```

Užitečná vylepšení

- čas vzniku události je důležitý – zvlášt pro porovnání vzniku události na různých zařízeních

```
service timestamps debug datetime msec localtime
```

```
service timestamps log datetime msec localtime
```

- synchronizace času – je vhodné, aby čas na jednotlivých zařízeních byl stejný.

```
ntp server 1.2.3.4
```

```
ntp server 5.6.7.8
```

- posílání logů na vzdálený syslog server

```
logging trap debugging
```

```
logging 1.2.3.4
```

```
logging facility <syslog facility>
```

- na virtuálních terminálech je nutné vypisování na terminál nejdřív zapnout (jinak se zapisuje pouze do bufferu v paměti nebo na syslog server)

```
switch# terminal monitor
```

```
switch# show logging
```

- Stromová struktura příkazů
- <http://wiki.mikrotik.com/wiki/Manual:TOC>
- všechny příkazy jsou provedeny hned a současně uloženy do stálé paměti
- pohyb ve stromové struktuře podobně jako v adresářích (bez cd) /, ..

```
[admin@nekde] > /
certificate ip port routing system blink password setup
driver ipv6 ppp snmp tool export ping undo
file log queue special-login user import quit
interface mpls radius store beep led redo

/ delay find if parse set toid tostr
: do for len pick time toip totime
environment error foreach local put toarray toip6 typeof
terminal execute global nothing resolve tobool tonum while
```

```
[admin@nekde] > /interface bridge print
Flags: X - disabled, R - running
 0 R name="trunk-br" mtu=1500 l2mtu=2290 arp=enabled
   mac-address=00:0C:42:23:CF:7B protocol-mode=none priority=0x8000
   auto-mac=yes admin-mac=00:00:00:00:00:00 max-message-age=20s
   forward-delay=15s transmit-hold-count=6 ageing-time=5m
```

```
[admin@nekde] > /interface bridge set name="neco"
```

- Zálohování

```
[admin@nekde] > /export
```


- Možnosti skriptování

```
:local interface "wlan2";  
/interface wireless monitor $interface once do={  
:local status "$status";  
:local txrate "$tx-rate";  
:local rxrate "$rx-rate";  
:local signal "$signal-strength";  
:local snr "$signal-to-noise";  
:local noise "$noise-floor";  
:local thruput "$p-throughput";  
:local freq "$frequency";  
:local txccq "$tx-ccq";  
:local rxccq "$rx-ccq";  
:log info ([/system identity get name] . " " . "status: $status, \  
rates tx/rx: $txrate/$rxrate, freq: $freq MHz, SNR: $snr dB, signal: \  
$signal dBm, noise: $noise dBm, CCQ tx/rx: $txccq%/$rxccq%, thruput: \  
$thruput");  
};
```